

OPIS REZULTATÓW I PRODUKTÓW

Projekt „INES – Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce” skierowany był do mieszkańców Małopolski oraz podmiotów ekonomii społecznej z regionu, w tym do spółdzielni socjalnych, spółdzielni pracy, spółdzielni inwalidów i niewidomych oraz organizacji pozarządowych prowadzących działalność gospodarczą lub odpłatną działalność statutową.

Dodatkowo ze wsparcia w ramach projektu mogli skorzystać pracownicy instytucji rynku pracy i instytucji pomocy i integracji społecznej. Działania w ramach projektu realizowane były na obszarze województwa małopolskiego.

WSPARCIE SKIEROWANE DO OSÓB FIZYCZNYCH

Dla osób fizycznych, zainteresowanych zakładaniem i prowadzeniem działalności w sektorze ekonomii społecznej m.in. w formie spółdzielni socjalnej, w tym spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne przewidziane było wsparcie w postaci szkoleń oraz doradztwa indywidualnego i grupowego. Osoby, które znały już wcześniej specyfikę trzeciego sektora oraz sektora spółdzielczego, wynikającą z doświadczenia zawodowego w tym obszarze mogły skorzystać z doradztwa oraz cykli szkoleniowych prowadzonych w ramach „Akademii Przedsiębiorczości Społecznej” oraz „Akademii Zarządzania Spółdzielnią”.

Cykle szkoleniowo - doradcze ZAKŁADANIE I PROWADZENIE SPÓŁDZIELNI SOCJALNEJ

Cykl szkoleniowo - doradczy „Zakładanie i prowadzenie spółdzielni socjalnej” skierowany był do mieszkańców Małopolski, którzy zainteresowani są zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej. Celem cyklu było dostarczenie wiedzy i praktycznych wskazówek w zakresie możliwości założenia spółdzielni socjalnej oraz przygotowanie osób uczestniczących w szkoleniu i doradztwie do prowadzenia i pracy w takim podmiocie.

W ramach projektu zrealizowano 9 cykli szkoleniowo-doradczych „Zakładanie i prowadzenie spółdzielni socjalnej”: 3 cykle w Krakowie i 6 w mniejszych miejscowościach województwa małopolskiego. Grupy szkoleniowe liczyły 15 osób.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb szkoleniowych, z uwagi na odmienne potrzeby szkoleniowe poszczególnych osób wynikające z planowanych funkcji w przyszłych spółdzielniach, podjęta została decyzja o wyodrębnieniu 2 grup uczestników szkoleń: grupy członków założycieli spółdzielni oraz grupy pracowników. Program szkolenia oraz doradztwa został zmodyfikowany w taki sposób, aby w jak największym stopniu odpowiadał potrzebom poszczególnych grup uczestników:

- dla grup członków założycieli spółdzielni cykl szkoleniowy obejmował: 64 godziny szkoleniowe (4 dwu – dniowe zjazdy, każdy po 16 godzin) oraz 16 godzin wsparcia w postaci doradztwa grupowego (1 dwu–dniowy zjazd) i 4 godziny wsparcia w postaci doradztwa indywidualnego dla każdego uczestnika szkolenia. Program cyklu szkoleniowo–doradczego dla grup członków założycieli spółdzielni obejmował następujące zagadnienia: komunikacja i budowanie zespołu, podstawy działania spółdzielni socjalnych, księgowość i obowiązki wobec instytucji zewnętrznych, przygotowanie dokumentów do rejestracji spółdzielni socjalnej. Doradztwo grupowe i indywidualne poświęcone było opracowaniu biznesplanów tworzonych przez uczestników cyklu spółdzielni socjalnych.
- dla grup przyszłych pracowników spółdzielni cykl szkoleniowy obejmował: 48 godzin szkoleniowych (3 dwu – dniowe zjazdy, każdy po 16 godzin) oraz 16 godzin wsparcia w postaci doradztwa grupowego (1 dwu–dniowy zjazd) i 4 godziny wsparcia w postaci doradztwa indywidualnego dla każdego uczestnika szkolenia. Program cyklu szkoleniowo – doradczego dla grup przyszłych pracowników spółdzielni obejmował następujące zagadnienia: komunikacja i budowanie zespołu, podstawy działania spółdzielni, zarządzanie budżetem – podstawy biznes planu, budowanie wizerunku i obsługa klienta.

Poniższa tabela zawiera zestawienie zrealizowanych cykli szkoleniowo-doradczych „Zakładanie i prowadzenie spółdzielni socjalnej”:

Lp.	Miejsce realizacji	Termin	Terminy zjazdów	Liczba uczestników
1	Wolbrom	4.11.2010 - 14.01.2011	I. 4-5.11.2010 II. 18-19.11.2010 III. 2-3.12.2010 IV. 16-17.12.2010	15

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

			V. 13-14.01.2011	
2	Zakliczyn	13.01.2011 - 20.02.2011	I. 13-14.01.2011 II. 22-23.01.2011 III. 3-4.02.2011 IV. 10-11.02.2011 V. 19-20.02.2011	15
3	Nowy Sącz	22.01.2011 - 26.02.2011	I. 22-23.01.2011 II. 28-29.01.2011 III. 4-5.02.2011 IV. 18-19.02.2011 V. 25-26.02.2011	15
4	Kraków I	27.01.2011 - 18.03.2011	I. 27-28.01.2011 II. 3-4.02.2011 III. 17-18.02.2011 IV. 3-4.03.2011 V. 17-18.03.2011	15
5	Kraków II	10.02.2011 - 25.03.2011	I. 10-11.02.2011 II. 17-18.02.2011 III. 3-4.03.2011 IV. 10-11.03.2011 V. 24-25.03.2011	15
6	Raciechowice	30.06.2011– 5.08.2011	I. 30.06-1.07.2011 II. 15-16.07.2011 III. 21-22.07.2011 IV. 29-30.07.2011 V. 4-5.08.2011	15
7	Sucha Beskidzka	10.09.2011– 16.10.2011	I. 10-11.09.2011 II. 17-18.09.2011 III. 24-25.09.2011 IV. 8-9.10.2011 V. 15-16.10.2011	15
8	Kraków III	15.09.2011– 23.10.2011	I. 15-16.09.2011 II. 24–25.09.2011 III. 29-30.09.2011	15

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

			IV. 13-14.10.2011 V. 22-23.10.2011	
9	Klucze	22.09.2011– 5.11.2011	I. 22-23.09.2011 II. 30.09-1.10.2011 III. 6-7.10.2011 IV. 4-5.11.2011	15

Łącznie w zorganizowanych w ramach Projektu INES – Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce cyklach szkoleniowo-doradczych „Zakładanie i prowadzenie spółdzielni socjalnej” uczestniczyło 135 osób, w tym: 61 osób bezrobotnych (45,2%), 28 osób nieaktywnych zawodowo (20,7%) oraz 46 osób zatrudnionych (34,1%). 68,1% uczestników to kobiety. Ponad połowa uczestników (54,8 %) zamieszkuje obszar wiejski. W cyklu szkoleniowo-doradczym wzięło udział 21 osób niepełnosprawnych, co stanowi 15,6% ogółu uczestników.

W ramach projektu Związek Lustracyjny Spółdzielni Pracy wspierał proces powstawania 8 spółdzielni socjalnych, w tym: 5 spółdzielni zakładanych przez osoby fizyczne, 2 spółdzielni zakładanych przez osoby prawne oraz 1 spółdzielni utworzonej przez osoby fizyczne i osobę prawną.

Zatrudnienie w nowopowstałych spółdzielniach znalazły 54 osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo. Szczególnie pozytywnym efektem działań realizowanych w ramach Projektu było powstanie nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich o wysokim bezrobociu: w Dzierżaninach k. Paleńnicy, Raciechowicach oraz Jordanowie. Udział 15 osób niepełnosprawnych w cyklu szkoleniowo-doradczym zorganizowanym w Kluczach przyczynił się do wzrostu ich szans na zatrudnienie w spółdzielni socjalnej.

Cykle szkoleniowe AKADEMIA ZARZĄDZANIA SPÓŁDZIELNIĄ

Cykl szkoleniowy „Akademia Zarządzania Spółdzielnią” skierowany był do osób fizycznych, mieszkańców Małopolski, zainteresowanych prowadzeniem działalności w formie spółdzielni, w szczególności do osób posiadających doświadczenie jako kadra zarządzająca lub kierownicza w spółdzielni. Celem cyklu było dostarczenie uczestnikom praktycznej wiedzy na temat funkcjonowania i zarządzania spółdzielnią, tak by mogła ona swobodnie konkurować na otwartym rynku oraz zgodnie z jego wymaganiami promować swój wizerunek i produkty.

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

Cykl szkoleniowy obejmował 64 godziny szkoleniowe (4 dwu-dniowe zjazdy, każdy po 16 godzin). Szkolenia odbywały się w trybie weekendowym. Grupa szkoleniowa liczyła 15 osób, w ostatnim cyklu uczestniczyło wyjątkowo 16 osób.

Zakres tematyczny cyklu „Akademia Zarządzania Spółdzielnią” obejmował następujące zagadnienia: komunikacja i budowanie zespołu, zarządzanie strategiczne, polityka kadrowa w spółdzielni, marketing i budowanie wizerunku spółdzielni. W pierwszym cyklu Akademii zrealizowano dodatkowo moduł: prawo spółdzielcze.

W ramach projektu zrealizowano 5 cykli szkoleniowych: 2 cykle w Krakowie oraz 3 w mniejszych miejscowościach województwa małopolskiego: w Brzesku, Nowym Targu i Nowym Sączu:

Lp.	Miejsce realizacji	Termin	Terminy zjazdów	Liczba uczestników
1	Kraków	6.11.2010 - 19.12.2010	I. 6-7.11.2010 II. 20-21.11.2010 III. 4-5.12.2010 IV.18-19.12.2010	15
2	Brzesko	14.05.2011 -12.06.2011	I. 14-15.05.2011 II. 21-22.05.2011 III. 4-5.06.2011 IV.11-12.06.2011	15
3	Nowy Targ	28.05.2011 -3.07.2011	I. 28-29.05.2011 II. 4-5.06.2011 III. 11-12.06.2011 IV. 2-3.07.2011	15
4	Nowy Sącz	11.06.2011 -10.07.2011	I. 11-12.06.2011 II. 18-19.06.2011 III. 2-3.07.2011 IV. 9-10.07.2011	15
5	Kraków	5.11.2011 -11.12.2011	I. 5-6.11.2011 II. 19-20.11.2011 III. 26-27.11.2011 IV.10-11.12.2011	16

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

Łącznie w zorganizowanych w ramach projektu „INES – Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce” cyklach szkoleniowych „Akademia Zarządzania Spółdzielnią” uczestniczyło 76 osób, w tym 55 kobiet (72,4%) i 21 mężczyzn (27,6%). 38,2% absolwentów AZS zamieszkuje obszary wiejskie (29 osób). 82,9% uczestników stanowiły osoby zatrudnione. 65,8% ogółu uczestników to osoby zatrudnione w spółdzielniach. W szkoleniach wzięło udział 8 osób niepełnosprawnych, co stanowi 10,5% ogółu uczestników.

Cykle szkoleniowe AKADEMIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ

Cykl szkoleniowo-doradczy „Akademia Przedsiębiorczości Społecznej” skierowany był do mieszkańców Małopolski, a w szczególności do osób pracujących w organizacji pozarządowej lub Spółdzielni, zainteresowanych poszerzeniem działalności swojego podmiotu i ekonomizacją jego działań. Celem cyklu było dostarczenie wiedzy i praktycznych wskazówek w zakresie możliwości założenia, prowadzenia i rozwijania własnej organizacji pozarządowej.

W ramach projektu zrealizowano 3 cykle szkoleniowo-doradcze „Akademia Przedsiębiorczości Społecznej”. Grupy szkoleniowe I i II edycji liczyły po 15 osób, natomiast grupa szkoleniowa podczas III edycji składała się z 16 uczestników.

Uczestnicy „Akademii Przedsiębiorczości Społecznej” mieli także możliwość skorzystania z doradztwa indywidualnego i grupowego, które stanowiło uzupełnienie programu szkolenia. Podczas pierwszej edycji z doradztwa indywidualnego skorzystały 4 osoby. Podczas drugiej edycji wszyscy uczestnicy szkolenia wzięli udział w doradztwie indywidualnym oraz grupowym. Jeśli chodzi zaś o trzecią edycję szkolenia – 16 uczestników wzięło udział w doradztwie grupowym. Spotkania z doradcami miały na celu wyposażenie uczestników szkolenia w praktyczne umiejętności pomocne przy tworzeniu biznesplanu.

Każdy cykl szkoleniowy „Akademia Przedsiębiorczości Społecznej” był realizowany w przeciągu 64 godzin szkoleniowych i obejmował następujące zagadnienia: „Wprowadzenie do tematyki ekonomii społecznej”, „Biznesplan jako narzędzie zarządzania podmiotami ekonomii społecznej”, „Marketing w podmiotach ekonomii społecznej”, „Zarządzanie kapitałem ludzkim w podmiotach ekonomii społecznej”, „Zarządzanie finansami w podmiotach ekonomii społecznej”, „Uwarunkowania formalno-prawne prowadzenia podmiotu ekonomii społecznej”, „Zarządzanie procesami interpersonalnymi i grupowymi w podmiotach ekonomii społecznej”.

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

Poniższa tabela zawiera zestawienie zrealizowanych cykli szkoleniowo-doradczych „Akademia Przedsiębiorczości Społecznej”:

Lp.	Miejsce realizacji	Termin	Terminy zjazdów	Zakres tematyczny	Liczba uczestników
1	Kraków	23X – 28XI 2010 r.	23 X – 24 X 13 X – 14 X 20 XI – 21 XI 27 XI – 28 XI	łącznie zrealizowano 4 zakresy tematyczne; łącznie zrealizowano 5 zakresów tematycznych; łącznie zrealizowano 5 zakresów tematycznych; łącznie zrealizowano 3 zakresy tematyczne;	15
2	Kraków	14 V – 3VII 2011 r.	14 V – 15 V 21 V – 22 V 11 VI – 12 VI 25 VI – 26 VI 2 VII – 3 VII	łącznie zrealizowano 6 zakresów tematycznych; łącznie zrealizowano 3 zakresy tematyczne; łącznie zrealizowano 5 zakresów tematycznych; łącznie zrealizowano 5 zakresów tematycznych; Doradztwo grupowe;	15
3	Kraków	15 X- 27 XI 2011 r.	15 X - 16 X 22 X – 23 X 5 XI – 6 XI 19 XI – 20 XI 26 XI – 27 XI	łącznie zrealizowano 6 zakresów tematycznych; łącznie zrealizowano 5 zakresów tematycznych; Doradztwo grupowe; łącznie zrealizowano 5 zakresów tematycznych; łącznie zrealizowano 6 zakresów tematycznych;	16

łącznie w zorganizowanych w ramach projektu „INES – Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce” cyklach szkoleniowych „Akademia Przedsiębiorczości Społecznej” uczestniczyło 46 osób, w tym 35% stanowiły osoby zatrudnione w organizacjach pozarządowych, 13% osoby bezrobotne, oraz 22 % osoby nieaktywne zawodowo. 24 % uczestników zamieszkuje obszary wiejskie. Osoby niepełnosprawne stanowiły 7% wszystkich uczestników szkolenia „Akademia Przedsiębiorczości Społecznej”.

DORADZTWO INDYWIDUALNE

Doradztwo indywidualne adresowane było do osób fizycznych z terenu Małopolski nie będących uczestnikami szkoleń, aktywnych zawodowo oraz bezrobotnych, zainteresowanych założeniem lub prowadzeniem działalności w formie spółdzielni pracy, spółdzielni socjalnej, spółdzielni osób prawnych

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

Infrastruktura Ekonomii
Społecznej w Małopolsce

oraz organizacji pozarządowej. Każda osoba mogła skorzystać średnio z dwóch godzin doradztwa świadczonego w zależności od potrzeb odbiorców: w Centrum Spółdzielczym, Centrum Przedsiębiorczości Społecznej lub Punktach Wsparcia w Brzesku, Gorlicach, Olkuszu i Stryszawie.

Wsparcie realizowane było przez ekspertów w danych dziedzinach w formie spotkań indywidualnych oraz konsultacji telefonicznych i mailowych w okresie od grudnia 2010 do stycznia 2012 roku.

W ramach spotkań udzielano doradztwa z zakresu zakładania i prowadzenia spółdzielni oraz zakładania i prowadzenia organizacji pozarządowej m.in.: konsultacje biznes planów; opracowanie statutów, regulaminów i innych dokumentów wewnętrznych; konsultacje w procesie rejestracji podmiotu; prawa spółdzielczego, podstaw prawnych dotyczących działalności fundacji i stowarzyszeń; kodeksu Spółek Handlowych, prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, księgowości i rachunkowości, rozwiązywania konfliktów a także doradztwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych zainteresowanych podjęciem pracy w spółdzielni socjalnej.

Z organizowanego przez ZLSP doradztwa indywidualnego z zakresu prowadzenia działalności w formie spółdzielni skorzystało łącznie 85 osób nie będących uczestnikami szkoleń „Zakładanie i prowadzenie spółdzielni socjalnej”, w tym 45 osób zamieszkujących obszary wiejskie. 48,2 % uczestników doradztwa stanowiły osoby bezrobotne oraz osoby nieaktywne zawodowo (łącznie 41 osób) zaś 51,8 % - osoby zatrudnione. 28,2 % uczestników wsparcia to osoby niepełnosprawne. 61,2% doradztwa zrealizowano w Punktach Wsparcia w Brzesku, Gorlicach, Olkuszu i Stryszawie (52 uczestników), 38,8 % - w Krakowie (33 osoby).

W ramach doradztwa indywidualnego dla osób nie uczestniczących w szkoleniu Akademia Przedsiębiorczości Społecznej wzięły udział łącznie 22 osoby, w tym: 19 to osoby zamieszkujące obszary wiejskie. 9 uczestników doradztwa stanowiły osoby bezrobotne oraz osoby nieaktywne zawodowo, 13 osób to zatrudnieni. 4 uczestników to osoby niepełnosprawne. Całość doradztwa zrealizowana została w Krakowie (20 osób) z wyjątkiem 2 osób, które otrzymały wsparcie w PW w Stryszawie.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt INES – Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Agencja Rozwoju i Promocji Spółdzielczości
Związku Lustracyjnego Spółdzielni Pracy
www.spoldzielnie.org.pl

Partnerzy projektu:

Małopolska Szkoła Administracji Publicznej
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
www.msap.pl

Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej
www.fundacja.e-gap.pl

WSPARCIE DLA PODMIOTÓW EKONOMII SPOŁECZNEJ W POSTACI PIĘCIOMIESIĘCZNYCH USŁUG PRAWNYCH, KSIĘGOWYCH LUB MARKETINGOWYCH;

Podmioty działające w sektorze ekonomii społecznej m.in. spółdzielnie socjalne, spółdzielnie pracy, spółdzielnie inwalidów i niewidomych oraz organizacje pozarządowe prowadzące działalność gospodarczą lub odpłatną działalność statutową mogły skorzystać z usług prawnych, księgowych oraz marketingowych. Usługi te świadczone były przez ekspertów z danej dziedziny, którzy dostosowywali zakres wsparcia do indywidualnych potrzeb podmiotu.

Usługi świadczone były średnio przez okres 5 miesięcy dla każdego podmiotu w następującym zakresie:

- a) usługi prawne - w zakresie bieżącej działalności podmiotów;
- b) usługi księgowe - w zakresie ewidencji księgowej, sprawozdawczości, prowadzenia rozliczeń, kalkulacji kosztów, analizy finansowej;
- c) usługi marketingowe - w zakresie badań strategii, budowania relacji z otoczeniem, promocji podmiotu, doboru narzędzi marketingowych.

W ramach usług marketingowych podmioty uzyskały szereg praktycznych korzyści, m.in: budowanie relacji z otoczeniem, stworzenie spójnego systemu identyfikacji wizualnej opracowanie strategii komunikacji, budowanie wizerunku podmiotu, przygotowanie projektów stron internetowych, projektów graficznych materiałów promocyjno-informacyjnych (banery, ulotki, szyldy, kartki okolicznościowe, projekty kalendarza), stworzenie sklepu internetowego, przygotowywanie badań i strategii (w tym: badania rynkowe, opracowywanie produktów i usług oraz ich promocja, tworzenie strategii cenowej i dystrybucyjnej), wybór narzędzi marketingowych w podmiocie ekonomii społecznej.

W zakresie księgowości świadczenie usług polegało na wsparciu merytorycznym, ewidencji funduszy i rozliczeniu wyniku finansowego, kalkulacji kosztów, prowadzeniu analiz finansowych, dokonywaniu zapisów księgowych, weryfikacji sporządzonych dokumentów, nadzorze nad bieżącą pracą oraz procesem zamknięcia sprawozdania rocznego, sporządzaniu deklaracji podatkowych. W ramach usług dokonano również analizy użytkowanego programu księgowego i zastąpiono ręczny sposób wprowadzania danych do systemu księgowego importem danych.

Wsparcie w postaci usługi prawnej obejmowało m.in.: ustalenie kalendarza działań wymaganych przepisami prawa (badania okresowe, szkolenia bhp, przeglądy, licencje, koncesje, zgłoszenia do KRS itd.), przygotowanie opinii prawnych, umów o pracę, umów cywilnoprawnych, świadectw pracy, zaświadczeń, prowadzenie ewidencji pracowniczej, postępowanie rejestracyjne (aktualizacja wpisów w KRS), sporządzanie i opiniowanie pism procesowych, w tym: prowadzenie postępowań

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

administracyjnych, podatkowych oraz cywilnych, przygotowywanie zapytań, ofert i umów cywilnoprawnych, windykacja i zarządzanie wierzytelnościami, przygotowanie i weryfikacja regulaminów i innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego działania podmiotu (statut, regulamin pracy, zatrudniania, wynagradzania itd.).

W usługach dla spółdzielni realizowanych w okresie od listopada 2010 do lutego 2012 roku uczestniczyły 22 podmioty: 14 spółdzielni pracy, 5 spółdzielni socjalnych, oraz 3 spółdzielnie inwalidów i niewidomych. Zrealizowano łącznie 31 usług, w tym: 18 usług marketingowych, 8 usług prawnych oraz 5 usług księgowych. Uczestniczące w usługach spółdzielnie to podmioty z terenu Małopolski: 13 z Krakowa oraz 9 z obszaru województwa małopolskiego.

Usługi na rzecz organizacji pozarządowych prowadzących statutową działalność odpłatną i/lub działalność gospodarczą realizowano w okresie od listopada 2010 r. do lutego 2012 r. łącznie uczestniczyło w nich 25 podmiotów. Każdy z podmiotów otrzymał jedną usługę (łącznie 25) w tym zrealizowano 5 usług prawnych, 4 usługi księgowe oraz 16 usług marketingowych. Usługi zasadniczo koncentrowały się w Krakowie (16 podmiotów), Brzesku i okolicach (9 podmiotów) oraz po jednej usłudze w Szczawie, Kamienicy, Stryszawie oraz Jordanowie.

DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE ROZWÓJ PARTNERSTWA NA RZECZ ES W MAŁOPOLSCE – SEMINARIA LOKALNE, WARSZTATY REALIZOWANE PRZEZ MSAP.

Seminaria lokalne i warsztaty

Małopolska Szkoła Administracji Publicznej realizując zadanie 6 zorganizowała 10 seminariów lokalnych poświęconych budowaniu i rozwojowi partnerstw na rzecz wspierania ekonomii społecznej. Uczestnicy seminariów mogli dowiedzieć się między innymi jakie są modelowe etapy budowania partnerstwa, jak identyfikować potencjalnych partnerów współpracy oraz jak formułować cel i misję partnerstwa. Przedstawione zostały także praktyczne zagadnienia obejmujące przykłady regulaminów pozwalających sprawnie organizować prace partnerstwa oraz zapewniające klarowny podział obowiązków. Uczestnikom, dzięki wykorzystaniu analizy przypadków, zaprezentowano także dobre przykłady dotyczące konstruowania i zawierania umów partnerskich. W trakcie seminariów prowadzący starali się także przybliżyć sprawdzone narzędzia zarządzania partnerstwem, dotyczące takich kwestii jak wewnętrzne zasady komunikacji czy też służące ocenie efektów prac partnerstwa.

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

Łącznie w zorganizowanych seminariach uczestniczyło ponad 230 osób, reprezentujących blisko 80 instytucji i organizacji. Poszczególne seminaria i warsztaty odbyły się w Krzeszowicach (20 grudnia 2010 r.) – 39 uczestników, Nowym Sączu (23 lutego 2011 r.) – 40 uczestników, Proszowicach (25 lutego 2011 r.) – 29 uczestników, Brzesku (25 marca 2011 r.) – 35 uczestników, Olkuszu (30 marca 2011 r.) – 36 uczestników, Krakowie (30 czerwca 2011 r.) – 17 uczestników, Nowym Sączu (29 września 2011 r.) – 15 uczestników, Krakowie (20 listopada 2011 r.) – 11 uczestników, Krakowie (27 listopada 2011 r.) – 7 uczestników, Brzesku (7 lutego 2012 r.) – 31 uczestników.

Informacje na temat seminariów i warsztatów znalazły się w licznych artykułach w prasie lokalnej i regionalnej a także w publikatorach elektronicznych.

Wspieranie rozwoju partnerstw

Działania związane w tematyką partnerstwa na rzecz ekonomii społecznej powiązane były z udostępnieniem zainteresowanym uczestnikom projektu wsparcia doradczego z tego zakresu. Działania te były realizowane w trakcie seminariów i warsztatów, także w formie doradztwa dla osób biorących udział w seminariach, zainteresowanych konkretnym problemem. Działania informacyjno-doradcze w zakresie możliwości rozwijania współpracy poprzez tworzenie partnerstw skierowano również do przedstawicieli zrzeszającej 33 stowarzyszenia Małopolskiej Sieci Lokalnych Grup Działania a także instytucji publicznych (samorządów i instytucji rynku pracy) oraz reprezentantów sektora ekonomii społecznej – spółdzielni socjalnych.

Instytucjonalizacja współpracy

Jednym z celów szczegółowych projektu INES - Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce było budowanie przewagi konkurencyjnej PES w oparciu o partnerstwo z instytucjami rynku pracy oraz pomocy i integracji społecznej. Narzędziem do realizacji powyższego celu, obok innych działań w projekcie, była instytucjonalizacja współpracy poprzez robocze spotkania wpisane w formułę Małopolskiego Paktu na Rzecz Ekonomii Społecznej. Działania te – realizowane w końcowym etapie projektu - miały za zadanie sformułowanie potencjalnych płaszczyzn współpracy jakie mogą stać się przedmiotem partnerstw międzysektorowych w regionie.

Publikacja opisująca przykłady współpracy na rzecz rozwoju ES

Projekt INES – Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Agencja Rozwoju i Promocji Spółdzielczości
Związku Lustracyjnego Spółdzielni Pracy
www.spoldzielnie.org.pl

Partnerzy projektu:

Małopolska Szkoła Administracji Publicznej
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
www.msap.pl

Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej
www.fundacja.e-gap.pl

Publikacja ma charakter atlasu dobrych praktyk. Prezentacja przykładów udanej współpracy międzysektorowej poprzedzona została teoretycznym wstępem dotyczącym problematyki budowy i funkcjonowania partnerstw międzysektorowych. Poruszono w nim m.in. problematykę animowania partnerstw oraz funkcjonowania partnerstw międzysektorowych w obszarze integracji społeczno-zawodowej. Część praktyczna publikacji utrzymana została w formule studium przypadku, prezentującego najlepsze przykłady współpracy międzysektorowej podmiotów ekonomii społecznej, instytucji rynku pracy, pomocy i integracji społecznej z Małopolski. Stanowi ona katalog klarownie pokazujący m. in. formalne podstawy współpracy, bariery i problemy pojawiające się w trakcie współpracy, możliwość replikacji prezentowanych rozwiązań oraz rezultaty osiągnięte dzięki opisywanym działaniom.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH PROMOCJI ES I ZATRUDNIENIA W SEKTORZE.

Za przygotowanie i realizację działań promocyjno-informacyjnych na rzecz sektora ekonomii społecznej w Małopolsce odpowiedzialna jest Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej (Fundacja GAP). Głównym celem podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięć jest budowanie świadomości społecznej na temat ekonomii społecznej poprzez promocję idei i podmiotów ekonomii społecznej oraz zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej w województwie małopolskim.

Promocja ekonomii społecznej oraz zatrudnienia w tym sektorze polegała na realizacji poniższych działań. Miały one uzupełniający względem siebie charakter i zostały zaadresowane i wyprofilowane pod kątem potrzeb różnych grup społecznych.

1. Konferencja inauguracyjna projekt pod nazwą „System wsparcia ekonomii społecznej w Małopolsce – założenia, działania, kierunki rozwoju” (29 września 2010 r. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).

Podczas konferencji zaprezentowany został krajowy i regionalny kontekst systemu wsparcia ekonomii społecznej w Małopolsce, a także podjęto dyskusję na temat możliwości rozwoju i kierunków wsparcia ekonomii społecznej w Polsce. W spotkaniu tym udział wzięło ponad 100 osób, wielu z nich aktywnie włączyło się do debaty. W roli prelegentów wystąpili m.in. Roman Ciepela - Wicemarszałek Województwa Małopolskiego, Andrzej Martynuska - Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie,

Krzysztof Więckiewicz – Dyrektor Departamentu Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, Wioletta Wilimska - Dyrektorka Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Krakowie. Sektor ekonomii społecznej reprezentowały Agnieszka Lewonowska-Banach, Danuta Szymońska oraz Anna Sienicka. Obecność tak wielu specjalistów z zakresu ekonomii społecznej sprawiła, że konferencja odbyła się na wysokim poziomie merytorycznym.

2. Seminarium informacyjne „Przedsiębiorstwo społeczne - atrakcyjny pracodawca. Praktyczne aspekty zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej” (26 października 2010 r. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie).

Celem spotkania była promocja zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej wśród studentów kierunków ekonomicznych oraz pokrewnych. Idea i realia przedsiębiorczości społecznej w Polsce oraz potrzeby kadrowe i kwestie dotyczące zarządzania zasobami ludzkimi, omówione zostały na podstawie analizy przypadku przedsiębiorstwa społecznego „Ognisko” Sp. z o.o. w Krakowie, prowadzonego przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”. Prelegentami podczas seminarium byli menadżerowie wspomnianego przedsiębiorstwa. Seminarium odbyło się w ramach Tygodnia Ekonomii Społecznej, którego głównym organizatorem był Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie.

3. Seminarium informacyjne „Dlaczego warto być liderem wspierającym rozwój ekonomii społecznej? Subiektywna perspektywa” (16 listopada 2011 r. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)

Niniejsze seminarium miało stanowić zachętę dla młodych Małopolan do angażowania się w działania z zakresu ekonomii społecznej. Uczestnikom seminarium zostały zaprezentowane możliwości rozwoju w obszarze ekonomii społecznej, jako alternatywa dla sektora prywatnego. Podczas spotkania o swoich doświadczeniach w tym zakresie opowiedzieli liderzy przedsiębiorstw społecznych: Teresa Misina - kierownik przedsiębiorstwa społecznego Laboratorium Cogito sp. z o.o., Danuta Szymańska - Prezes Towarzystwa Przyjaciół Ogrodu Doświadczeń w Krakowie oraz ks. Andrzej Augustyński - Przewodniczący Zarządu Głównego Stowarzyszenia SIEMACHA, nagrodzonego niedawno nagrodą „Małopolski Lider Przedsiębiorczości Społecznej”. Seminarium wpisało się w wydarzenia II Tygodnia Ekonomii Społecznej.

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

4. Małopolskie Targi Ekonomii Społecznej – Market Możliwości (19 czerwca 2011 r., Centrum Handlowe Bonarka City Center w Krakowie)

Celem targów było zaprezentowanie oferty małopolskich przedsiębiorstw społecznych wśród mieszkańców regionu. Targi stanowiły też okazję do porozmawiania z praktykami oraz ekspertami w dziedzinie ekonomii społecznej, co miało przyczynić się do wzrostu zainteresowania tą problematyką. Na stoiskach przedsiębiorstw społecznych sprzedawano produkty wytworzone przez osoby niepełnosprawne, bezdomne czy długotrwale bezrobotne, a także produkty lokalne z różnych zakątków Małopolski.

Wśród wystawców znalazły się następujące podmioty:

- Artystyczno-Społeczno-Kulturalne Stowarzyszenie „Lokomotywa”,
- Fundacja Ale Heca!,
- Spółdzielnia Socjalna Etcetera,
- Spółdzielnia Socjalna Opoka,
- Stowarzyszenie Lokalnej Grupy Działania „Podbabiogórze”,
- U Pana Cogito Pensjonat i Restauracja,
- Wspólnota Emaus.

Dodatkowo Fundacja GAP przygotowała stoisko eksperckie, gdzie dostępne były różnorodne materiały dotyczące ekonomii społecznej. Ponadto przez cały czas trwania Targów dyżur pełnił Moderator, który udzielał informacji na temat przedsiębiorczości społecznej. Dodatkowo na potrzeby promocji Targów oraz upowszechniania informacji o wystawcach i idei ekonomii społecznej, został opracowany specjalny folder promocyjno-informacyjny, który dystrybuowano przez cały czas trwania imprezy.

Wydarzenie zostało przygotowane przy współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Krakowie, co umożliwiło dotarcie do większej liczby odbiorców i wydłużenie czasu trwania imprezy do dwóch dni, a tym samym przyniosło lepsze efekty.

5. Kampania reklamowa promująca działalność oraz produkty i usługi przedsiębiorstw społecznych z terenu Województwa Małopolskiego (wrzesień 2011 r. – luty 2012 r., Małopolska)

Jako główny cel kampanii promocyjnej wyznaczono wzrost świadomości na temat ekonomii społecznej poprzez promocję przedsiębiorstw społecznych, ich produktów oraz usług. Kampania miała za zadanie zaznajomić mieszkańców Małopolski z problematyką ekonomii społecznej, przełamać barierę

nieznajomości i stereotypów dotyczących tej tematyki oraz zbudować pozytywny wizerunek małopolskich przedsiębiorstw społecznych. Kampania skierowana została zarówno do mieszkańców Małopolski, jak i przedsiębiorstw komercyjnych działających na jej terenie. Zachęcała ona konsumentów do korzystania z usług i produktów oferowanych przez podmioty ekonomii społecznej – jako alternatywy dla usług i produktów oferowanych przez tradycyjne firmy.

W ramach kampanii promocyjnej prowadzonej pod hasłem „Ekonomia społeczna – więcej niż przedsiębiorczość” miały miejsce następujące działania:

- W Gazecie Krakowskiej oraz jej regionalnych wydaniach opublikowano cykl dziesięciu artykułów ukazujących przykłady dobrze prosperujących małopolskich przedsiębiorstw społecznych oraz wywiady z ekspertami z dziedziny ekonomii społecznej;
- Zamieszczono piętnaście ogłoszeń zachęcających do zakupu produktów i usług małopolskich przedsiębiorstw społecznych w Gazecie Krakowskiej, jej regionalnych wydaniach oraz innych lokalnych tytułach;
- Zamieszczono artykuły sponsorowane w siedmiu tytułach prasowych o zasięgu lokalnym,
- Wyemitowano 30-sekundowe oraz 5-minutowe spoty reklamowe w Radiu Kraków ukazujące znaczenie podmiotów ekonomii społecznej;
- Nadawano reklamy w telewizji Kraków oraz w telewizji krakowskiej komunikacji miejskiej BUS TV, zachęcające do zapoznania się z produktami i usługami przedsiębiorstw społecznych;
- Przygotowano folder zawierający bazę przedsiębiorstw społecznych z Małopolski wraz z informacją o zaletach płynących ze współpracy z nimi i rozdystrybuowano go drogą pocztową wśród 5000 małopolskich przedsiębiorstw;
- Rozesłano wiadomości e-mailowe do kolejnych 5000 przedsiębiorców z terenu województwa małopolskiego promujące korzystanie z produktów i usług przedsiębiorstw społecznych;
- Założono profil na Facebooku pod nazwą „Ekonomia Społeczna w Małopolsce”;
- Na portalach internetowych o zasięgu lokalnym, regionalnym oraz ogólnopolskim zamieszczono banery informacyjne zachęcające do społecznie odpowiedzialnych zakupów.

Lider projektu:

Partnerzy projektu:

6. Biuletyn „Ekonomia Społeczna w Małopolsce”

W ramach projektu wydanych zostało 7 numerów biuletynu, ich celem było upowszechnianie informacji o aktualnych inicjatywach z zakresu wsparcia ekonomii społecznej realizowanych w Małopolsce, a także promocja samej idei ekonomii społecznej. Odbiorcami publikacji były głównie organizacje pozarządowe (w szczególności stowarzyszenia i fundacje), instytucje rynku pracy oraz prywatne osoby zainteresowane tematyką ekonomii społecznej. Biuletyn rozsyłany był każdorazowo w wersji interaktywnej oraz w formacie PDF wśród około 650 adresów. Ponadto istniała możliwość pobrania publikacji ze strony internetowej Fundacji GAP oraz portalu prowadzonego przez ROPS w Krakowie.

7. Podstrona internetowa „System wsparcia ekonomii społecznej w Małopolsce”

Celem niniejszej strony jest informowanie potencjalnych odbiorców o inicjatywach prowadzonych w Małopolsce w ramach wszystkich projektów Poddziałania 7.2.2 *Wsparcie ekonomii społecznej* PO KL w Małopolsce. W zakładce znalazły się informacje o podmiotach, ośrodkach i centrach udzielających wsparcia zarówno istniejącym podmiotom ekonomii społecznej, jak i osobom zainteresowanym utworzeniem nowego podmiotu ekonomii społecznej.

8. Publikacja Przedsiębiorczość społeczna w Małopolsce

Publikacja stanowi dogłębną analizę polityki oraz obszarów wsparcia na rzecz ekonomii społecznej w Małopolsce, ze szczególnym uwzględnieniem działań Urzędu Marszałkowskiego, Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy. Wyjątkowo cenne wydają się być rekomendacje dla władz regionalnych, płynące z przedstawionej oceny.

9. Wizualizacja działań dotyczących ekonomii społecznej w Małopolsce

W ramach prowadzonych działań stworzona została księga znaku Ekonomii Społecznej w Małopolsce, zawierająca logotyp Ekonomii Społecznej w Małopolsce wraz z zasadami stosowania go. Została ona przekazana zainteresowanym partnerstwom realizującym projekty w ramach podziałania 7.2.2 POKL. Stworzony znak graficzny jest spójny z logotypem Małopolskiego Paktu na Rzecz Ekonomii Społecznej w Małopolsce, z którym to identyfikuje się wiele podmiotów działających w sferze ekonomii społecznej. Tym samym uniknięto chaosu komunikacyjnego, a z drugiej przyczyniono się do wzajemnego

Infrastruktura Ekonomii
Społecznej w Małopolsce

promowania się tych znaków, tak by stawały się one rozpoznawalne wśród coraz szerszych kręgów społeczeństwa.

10. Konferencja podsumowująca projekty realizowane w ramach Poddziałania 7.2.2 Wsparcie ekonomii społecznej PO KL (22 marca 2012 r., Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie)

Fundacja GAP ma nadzieję, że organizowane działania promocyjne stały się dla wielu mieszkańców Małopolski okazją do dostrzeżenia potencjału tkwiącego w ekonomii społecznej i ogromnej roli, jaką odgrywa w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz realizacji usług publicznych. Inicjatorzy kampanii dołożyli wszelkich starań, aby idea ekonomii społecznej oraz małopolskie inicjatywy z tego obszaru stały się bardziej rozpoznawalne wśród mieszkańców województwa, a zainteresowanie usługami i produktami podmiotów ekonomii społecznej wzrosło.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt INES – Infrastruktura Ekonomii Społecznej w Małopolsce współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Lider projektu:

Agencja Rozwoju i Promocji Spółdzielczości
Związku Lustracyjnego Spółdzielni Pracy
www.spoldzielnie.org.pl

Partnerzy projektu:

Małopolska Szkoła Administracji Publicznej
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie
www.msap.pl

Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej
www.fundacja.e-gap.pl